

117 [Subjective and Objective]

Vooraf

Mondriaan heeft meer dan honderd losse notities achtergelaten. De langere notities zijn in dit corpus als zelfstandige titel gepresenteerd¹.

De tekst [*Subjective and Objective*] beslaat twee schrijfblokbladen.

Bron

In Mondriaans nalatenschap² bevindt zich een manuscript zonder titel. Het manuscript bestaat uit twee schrijfblokbladen³, aan één zijde beschreven. Mondriaan heeft de tekst netjes met pen geschreven en op een enkele plaats gecorrigeerd. Harry Holtzman⁴ heeft de schrijfblokbladen afzonderlijk gecodeerd, het eerste blad '6a' en het tweede blad '6A'. Waarop deze codering is gebaseerd, is niet achterhaald. In dit corpus wordt voor dit manuscript de aanduiding '6a+6A' gebruikt.

We beschouwen deze bron als authentiek, geautoriseerd en onvoltooid.

Basistekst en leestekst

De basis voor de leestekst is manuscript '6a+6A'.

Titel

Manuscript '6a+6A' heeft van Mondriaan geen titel gekregen. Om identificatie te vergemakkelijken krijgt manuscript '6a+6A' een fictieve titel die de inhoud zoveel mogelijk dekt. De kernwoorden van de tekst zijn 'subjective' en 'objective' en zij vormen de fictieve titel van de tekst: [*Subjective and Objective*].

Datering en ondertekening

Mondriaan heeft manuscript '6a+ 6A' niet ondertekend en niet gedateerd. In correspondentie of anderszins is geen datering van het manuscript '6a+6A' gevonden.

Ontstaan en publicatie

In de brieven van Mondriaan zijn geen opmerkingen gevonden over [*Subjective and Objective*].

[*Subjective and Objective*] is gepubliceerd in *The New Art - The New Life. The Collected Writings of Piet Mondrian*⁵.

Vermelde personen

Mondriaan noemt Albert Einstein⁶ twee keer in [*Subjective and Objective*]. Hij zegt over Einstein: 'Einstein excludes the subjectivity of the observer. He proclaims the abolition and the disappearance of time.' (De laatste zin is doorgehaald.) En even verderop in de tekst herhaalt Mondriaan de zin op een iets andere wijze: 'Einstein proclaims the abolition and the disparition of it [time]. But human evolution performed itself in time.'

Sleutelwoorden

Met een aantal kenschetsende woorden (in alfabetische volgorde) geven we aan wat er in [*Subjective and Objective*] besproken wordt. Van de zogenoemde specifieke en soms minder specifieke Mondriaanwoorden wordt een verklarende omschrijving gegeven in het 'Sleutelwoordenregister'⁷. De in dit register verduidelijkte sleutelwoorden zijn hieronder cursief weergegeven.

Sleutelwoorden: Einstein, *expressive means*, *limited form*, logic construction, objective logic, subjective logic.

¹ Digital Appendix: Supplements 128 – Overview of all notes in Box 5.

² Holtzman Deposit: Box 5 Folder 4.

³ Afmeting: 26,7 x 19,7 cm (10½ x 7¾ inch).

⁴ Harry Holtzman (1912-1987), Amerikaans kunstenaar, Mondriaans erfgenaam.

⁵ H. Holtzman and M.S. James (eds.). *The New Art - The New Life. The Collected Writings of Piet Mondrian*. Boston, 1986: 361-362.

⁶ Albert Einstein (1879-1955), Duits-Zwitsers-Amerikaanse theoretisch natuurkundige; grondlegger van de relativiteitstheorie.

⁷ Digital Appendix: Documentation - Mondrian Vocabulary Explained.